

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 27 Haziran 2024
Sayı : 660

10/1553

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Toplumda 'aşırı sıcaklar' olarak bilinen sıcak hava dalgalarının ülkemizde yarattığı ve yaratabileceği tüm sağlık, ekolojik ve sosyal sorunların incelenmesi ve buna bağlı olarak sıcak havalarda çalışanların sağlığını doğrudan ilgilendiren mesai saatleri, mola süreleri, beslenme içeriklerinin yeniden düzenlenmesi gibi gerekli tüm önlemlerin alınmasının sağlanması için Yüce Meclisimizce, Anayasanın 98.maddesi ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz. 25.06.2024

Katda
Kayıhan Pala
Bursa Milletvekili

Orhan SARI BAC
Bursa Mv.

Gizem DACAN
Muğla Mv.

Mehmet Merik
Bursa Mv.
Adana Mv.

Özgür Erdem İNÇESİ
Aydın Mv.

Ay. Dr. M. Yeter TANRIKUŞ
Seydihisar Mv.

Nurhayat Altınca Kayaşlı
Bursa Mv.

Semra DİNÇER
Ankara Mv.

Fale Nur SELVİ
Eskişehir Mv.

Utku Gökdoğan
Eskişehir Mv.

GEREKÇE

Sıcak hava dalgaları ülkemizi etkisi altına almaya devam ediyor. Güney ve batı bölgelerde sıcaklıklar yaz başından bu yana sürekli olarak mevsim normallerinin çok üzerinde, 40°C'yi aşarak seyrediyor.

Sıcak hava dalgası, alışılmadık derecede sıcak günler ve geceler dizisi boyunca yerel aşırı ısınmın biriktiği bir dönem olarak tanımlanabilir. Dünya Meteoroloji Örgütü sıcak hava dalgasını, günlük maksimum sıcaklığın ortalama maksimum sıcaklığı 5 °C veya daha fazla aştığı ardışık beş veya daha fazla günü kapsayan bir dönem olarak tanımlamaktadır.

Sıcak hava dalgaları, artan insan ölümleri, kuraklık, su miktarının azalması, kontrol edilemeyen yangın ve duman, elektrik kesintileri ve tarımsal kayıplar da dahil olmak üzere sağlıkla ilgili çevresel veya ekonomik riskler gibi birçok riski artırıyor.

Sıcaklık stresi, havayla bağlantılı ölümlerin önde gelen nedenidir ve kalp-damar hastalıkları, diyabet, akıl sağlığı, astım gibi altta yatan hastalıkları kötüleştirebilir, kaza riskini ve bazı bulaşıcı hastalıkların bulaşma riskini artırabilir. Sıcak çarpması ölüm oranı yüksek olan tıbbi bir acil durumdur. Sıcak hava dalgaları aynı zamanda çalışan sağlığı ve güvenliğini de tehdit etmektedir.

İklim krizi nedeniyle dünyanın tüm bölgelerinde aşırı sıcaklara maruz kalan insan sayısı katlanarak artıyor. 2000–2019 yılları arasında yapılan çalışmalar, her yıl yaklaşık 489 bin sıcak hava dalgalarına ve ısıya bağlı ölümün meydana geldiğini göstermektedir; bunların %45'i Asya'da ve %36'sı Avrupa'dadır. Yalnızca Avrupa'da 2022 yazında sıcaktan kaynaklanan 61 bin 672 fazladan ölüm meydana geldiği tahmin edilmektedir. Sıcak hava dalgası yüksek akut ölüm oranlarına neden olabilir; 2003 yılında Haziran-Ağustos olayları sonucunda Avrupa'da 70 bin kişi öldü. 2010 yılında, Rusya Federasyonu'ndaki 44 günlük sıcak hava dalgası sırasında 56 binden fazla ölüm meydana geldi.

Isıya karşı hassasiyet hem yaş ve sağlık durumu gibi fizyolojik faktörler hem de meslek ve sosyo-ekonomik koşullar gibi maruz kalma faktörleri tarafından şekillenmektedir. Sıcaklığın sağlık üzerindeki olumsuz etkileri öngörülebilir ve belirli halk sağlığı girişimleri ve çok sektörlü politikalar ve müdahalelerle büyük ölçüde önlenabilir. Dünya Sağlık Örgütü, halk sağlığı kurumlarının aşırı sıcaklık risklerini belirlemesi ve yönetmesi için bir kılavuz yayınlamıştır. İklim değişikliğine yönelik eylem, kapsamlı hazırlık ve risk yönetimiyle birleştiğinde şimdi ve gelecekte hayat kurtarabilir.

Aşırı sıcaklıkların sadece ülkemizde değil küresel olarak da sıklık, süre ve büyüklük bakımından arttığı gözlemlenmektedir. Hükümetler arası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) gelecek öngörülerinde; küresel ısınmanın devam etmesiyle birlikte sıcak hava dalgalarının yoğunluğunda, sıklığında ve süresinde bir artış beklendiğini ve bu ısınma eğilimleri ve iklim değişikliği senaryolarının yakın gelecekte ve orta vadede azalmadan devam edeceğini belirtmektedir.

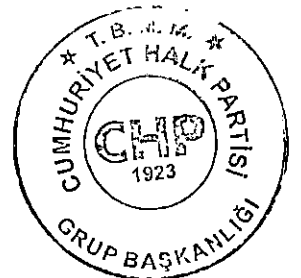
İnsanların yoğun olarak yaşadıkları şehirlerde, aşırı betonlaşma ve beraberinde yeşil alanların azlığı ısıyı yükseltmektedir. Kentsel ısı adası etkisi olarak bilinen bu durum nedeniyle kentsel alanlar çevredeki alanlardan 5°C ila 10°C daha sıcak olabilmekte, bu da sıcak hava dalgası yoğunluğunu ve buna bağlı riskleri artırmaktadır.

Şehirlerde sıcaklığın etkileri daha da şiddetlenirken, kırsal bölgelerde yaşayanların geçim kaynakları ve refahı da sıcak hava dalgaları sırasında ve sonrasında ciddi şekilde kesintiye uğramaktadır. Sıcak hava dalgaları; karasal alan, su ve enerji santralleri üzerindeki baskıyı artırarak; orman yangınlarına, su seviyesinin azalması ve kalitesinin değişmesine ve elektrik kesintileri gibi birçok alanda büyük ekolojik ve sosyal sorunlara sebep olmaktadır. Ayrıca aşırı sıcaklar nedeniyle çiftçilikle ve hayvancılıkla uğraşanların mahsullerini veya hayvanlarını kaybetmeleri sebebiyle önümüzdeki yıllarda gıda ve geçim güvenliğinin de tehlikeye girebileceği öngörülmektedir.

Sıcak hava dalgaları başta açık hava işlerinde çalışanlar olmak üzere tüm çalışanlar için tehlikeli çalışma koşullarına yol açabilmektedir. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) işçilerin %70'inin sıcak hava dalgalarının da dahil olduğu iklim kaynaklı sağlık tehlikeleriyle karşı karşıya olduğunu belirtmektedir. Isı stresi olarak adlandırılan bu durum; çalışma ortamının aşırı sıcak ve nemli/kurak hale gelmesi ve güneş radyasyonunun artması ile ortaya çıkan, çalışmanın ya tamamen imkânsız hale geldiği ya da en azından normal yoğunlukta çalışmanın zorlaştığı koşulları ifade etmektedir. ILO tahminlerine göre, çalışma verimliliği 24-26 derecenin üzerindeki sıcaklıklarda düşmektedir. 33-34°C gibi sıcaklıklarda, fiziksel olarak zorlu işlerde çalışanların gölgede ve hatta bazılarının fabrikaların içinde çalışmaları bile çalışma performanslarının yüzde 50'ye kadar düşebileceği raporlanmıştır. Tarım ve inşaat sektörleri başta olmak üzere; uzun süre güneş ışınlarına maruz kalan, çalıştıkları yerlerde koruyucu giysiler giyen, fiziksel olarak zorlu işlerde çalışan ve çalışma alanlarında iklimlendirme sistemleri çalışmayan herkes risk altındadır. Çalışanların maruz kaldığı ısı stresi, çalışan sağlığını ve üretkenliğini ciddi şekilde etkilemekte; dehidrasyon, kramplar, ısı çarpması gibi sağlık sorunlarına ve yorgunluk ve konsantrasyon eksikliği sebebiyle iş kazalarına da yol açabilmektedir.

Sonuç olarak; iklim krizi nedeniyle ortaya çıkan sıcak hava dalgaları, başta ekosistemlerdeki canlı ve cansız materyaller arasındaki etkileşimi ifade eden ekolojik süreçler olmak üzere, tüm canlıları olumsuz etkilemekte ve insanların sağlık koşullarını doğrudan ve dolaylı yollarla kötüleştirmektedir. Bu nedenle sıcak hava dalgalarının ülkemizdeki etkilerinin derinlemesine araştırılması ve gerekli önlemlerin bir an önce alınması gereklidir.

660 SAYILI ARASTIRMA ÖNERGESİ İMZA ÇİZELGESİ

1	Şeref ARPACI	Düzirli Mu	İl A
2	İLKAS KAKASI	Sivas Mu	İl A
3	Orhan SENER	Adana Mu	İl A
4	Aylin Yaman	Ankara Mu	İl A
5	Ahmet Baran YAZGAN	Edirne Mu.	İl A
6	Deniz Demir	Ankara mu	İl A
7	Mustafa Erdem	Antalya Mu.	İl A
8	Dr. İlhami Özcan AYGUN	Tekirdağ	İl A
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			

